Cuma Namazı İlk Defa Nerede Kılındı?

Soru: Cuma namazı ilk defa ne zaman ve nerede kılınmıştır? Bu konu hakkında farklı bir takım şeyler söyleniyor. Aydınlatırsanız sevinirim.

Cevap: İslamiyet gelmeden önce Peygamber Aleyhisselam'ın sekizinci kuşak atası olan **Ka'b b. Lüey**, **Arube** diye o zaman tabir edilen ve bugün bizim Cuma diye tabir ettiğimiz günde, içinde hitabe de bulunan haftalık bir toplantı icra ederdi. Daha sonra Hicretten önce Medineli bazı Müslümanlar bu "Arube" günü bir araya gelmişler ve bu günde ibadet etmeyi kararlaştırarak Cuma gününde ibadet etmişlerdir.

Hicretten önce yapılan bu ibadetin Efendimiz'in izniyle mi, yoksa sahabenin içtihadıyla mı sabit olduğu meselesi tartışmalıdır. Ancak **Darekutni**'nin **İbn Abbas** (Radıyallahu Anh)tan rivayet ettiğine göre Efendimiz (Aleyhissalatü vesselam), Kur'an öğretmek için Medine'ye göndermiş olduğu **Mus'ab b. Umeyr**'e mektub yazmış ve Müslüman erkek ve hanımların Cuma günü Allah'a (Celle Celâluhû) kurbet amacıyla iki rekatlık bir namaz kılmalarını emretmiştir.[1]

Başka bir rivayette **Es'ad b. Zürare**, **Benu beyadıyye**'de kırk kişiye yakın insana namaz kıldırdı. Ancak daha çok tercih edilen rivayet birinci olarak aktardığımız **Mus'ab b. Umeyr** rivayetidir. **Şeyh Muhammet Bahit** de Cuma namazına dair yazdığı risalede bu rivayeti aktarmaktadır.[2]

Cuma namazının ne zaman farz kılındığı meselesine gelince; Mekke'de farz kılındığı ancak müşriklerin bir takım engellemeleri yüzünden kılınamadığı görüşünü bir kenara koyacak olursak, Peygamber Aleyhisselam'ın hicreti esnasında farz kılındığı ve Efendimiz'in hicret esnasında bir süre ikamet ettiği **Kuba** köyünde Cuma namazını kıldırdığı belirtilmektedir.[3]

---

[1] Muhammed b.Yusuf es-Salihi Subulu'l-Huda ve'r-Reşad, 3/334

[2] Muhammed Bahit, Risaletu Ahseni'l- qara fi salati'l- Cumuati fi'l- Kura, s.5 Matbaa-i Amire, 1327

[3] İbn Seyyidi'n-Nas, Uyunu'l-Eser, 2/355